

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (D. Sîrbu)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (V. Clima, A. Malii, E. Palanciuc)

DECIZIE

05 iunie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Mariana Pitic
Nicolae Craiu
Iurie Bejenaru

examinând recursul depus de Efimia Toderenco,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva viceprimarului municipiului Chișinău, Nistor Grozavu, intervenient accesoriu Aliona Rusu și Efimia Toderenco cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva încheierii din 13 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea cu privire la repunerea în termen a cererii de apel și a fost restituită cererea de apel depusă de Efimia Toderenco ca fiind depusă în afara termenului legal,

c o n s t a t ă :

La data de 02 august 2018 Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a depus cerere de chemare în judecată împotriva viceprimarului municipiului Chișinău, Nistor Grozavu, intervenient accesoriu Aliona Rusu și Efimia Toderenco cu privire la anularea dispoziției viceprimarului municipiului Chișinău, Nistor Grozavu, nr. 416-d din 31 mai 2018 „Cu privire la sistarea lucrărilor de construire și valabilității autorizației de construire nr. 543-c/17 din 06 decembrie 2017”.

Prin hotărârea din 11 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru acțiunea depusă de Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a fost admisă și a fost anulată dispoziția viceprimarului municipiului Chișinău, Nistor Grozavu, nr. 416-d din 31 mai 2018 „Cu privire la sistarea lucrărilor de construire și valabilității autorizației de construire nr. 543-c/17 din 06 decembrie 2017”.

La data de 06 februarie 2019 Efimia Toderenco a declarat apel împotriva hotărârii din 11 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii contestate cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii. Totodată, a solicitat repunerea în termen a cererii de apel, invocând că nu a putut contesta hotărârea în termen din motivul internării sale în spital.

Prin încheierea din 13 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea privind repunerea în termenul de declarare a apelului și a fost restituită cererea de apel depusă de Efimia Toderenco ca fiind depusă în afara termenului legal.

La data de 01 aprilie 2019, Efimia Toderenco a declarat recurs împotriva încheierii din 13 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii instanței de apel și emiterea unei decizii cu soluționarea problemei în fond.

În motivarea recursului a indicat că nu este de acord cu încheierea instanței de apel, deoarece este emisă cu încălcarea esențială și aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural, concluziile instanței de apel privind restituirea cererii de apel nu sunt bazate nici pe un temei de restituire a cererii de apel, prevăzut de art. 369 alin. (1) Codul de procedură civilă.

A menționat că de la 28 decembrie 2018, când a luat cunoștință cu hotărârea primei instanțe din 21 decembrie 2018 a avut posibilitate de a o contesta în termen de 30 de zile, însă din motiv că a fost internată în spital a depus cererea de apel la data de 06 februarie 2019, solicitând totodată și repunerea în termen a cererii de apel.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova, care în conformitate cu art. 257 alin. (1) Cod administrativ a intrat în vigoare la 01 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod se abrogă Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000.

În conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) Cod administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul a fost declarat de Efimia Toderenco, la 01 aprilie 2019, iar încheierea contestată a fost pronunțată la data de 13 martie 2019, până la data intrării în vigoare a Codului administrativ.

Respectiv, prin derogare, în temeiul art. 258 alin. (3) Cod administrativ, admisibilitatea recursului se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele cauzei rezultă că încheierea instanței de apel a fost pronunțată la 13 martie 2019, iar la 01 aprilie 2019 adică în termenul prevăzut de lege Efimia Toderenco a declarat recurs.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând recursul depus, prin prisma argumentelor invocate în recurs și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios

administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Efimia Toderenco urmează a fi respins, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii judecătorești, este în drept să respingă recursul.

Din conținutul recursului declarat de Efimia Toderenco rezultă că recurenta nu este de acord cu încheierea din 13 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea privind repunerea în termen a cererii de apel și a fost restituită ca fiind depusă în afara termenului legal cererea de apel depusă de Efima Toderenco împotriva hotărârii Judecătoriai Chișinău, sediul Centru din 11 decembrie 2018.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În conformitate cu art. 111 Cod de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească.

Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade.

Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

În conformitate cu art. 113 Cod de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Din actele cauzei s-a stabilit că, la 11 decembrie 2018 a fost pronunțat dispozitivul hotărârii Judecătoriai Chișinău, sediul Centru prin care a fost anulată dispoziția viceprimarului municipiului Chișinău, Nistor Grozavu, nr. 416-d din 31 mai 2018 „Cu privire la sistarea lucrărilor de construire și valabilității autorizației de construire nr. 543-c/17 din 06 decembrie 2017” (f.d. 48).

Tot la 11 decembrie 2018 copia dispozitivului hotărârii a fost expediată în adresa Efimiei Toderenco, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele cauzei (f.d. 50).

Așa fiind, termenul de declarare a apelului a început să curgă de la 12 decembrie 2018, ziua imediat următoare datei când a fost pronunțat dispozitivul hotărârii primei instanțe și a expirat la data de 11 ianuarie 2019, aceasta fiind ultima zi de depunere a apelului.

Contrar normelor procedurale enunțate mai sus, cererea de apel nemotivată împotriva hotărârii primei instanțe a fost depusă la 06 februarie 2019 (f.d. 71), respectiv cu încălcarea termenului prevăzut de art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, solicitând totodată și repunerea în termen a cererii de apel.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (2) și (3) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

Cererea de repunere în termen se depune la instanța judecătorească care efectuează actul de procedură și se examinează în ședință de judecată. Participanților la proces li se comunică locul, data și ora ședinței. Neprezentarea lor însă nu împiedică soluționarea repunerii în termen.

La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Colegiul reține că în cererea de apel depusă împotriva hotărârii din 11 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, Efimia Toderenco a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului, fără a proba și motiva imposibilitatea îndeplinirii actului de procedură în termen.

La caz, Colegiul menționează că termenul de declarare a apelului a început să curgă la data de 12 decembrie 2018 și a expirat la data de 11 ianuarie 2019, pe când cererea de apel a fost depusă la data de 06 februarie 2019, adică cu depășirea considerabilă a termenul de atac.

Astfel, având cunoștință despre examinarea cauzei de contencios administrativ la cererea Oficiului teritorial al Cancelariei de Stat, recurenta urma să întreprindă toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (Van Harn vs Germany, nr.7557/03 din 11 septembrie 2007), de a-și proteja dreptul de acces la instanță și de a îndeplini actele procedurale în termenii prevăzuți de lege, fapt ignorat de acesta și care în consecință a generat omiterea neîntemeiată a termenului prescris la depunerea apelului or, prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ca urmare a expirării termenului de atac incontestabil ar leza principiul securității raporturilor juridice.

Colegiul menționează că nu poate fi reținut argumentul recurente, precum că nu a avut posibilitate de a declara apel în termen deoarece a fost internată în spital, or, la materialele cauzei este anexată trimiterea-extras din 02 februarie 2019, eliberată de Spitalul raional Strășeni, ce confirmă că apelanta a fost internată în perioada 25 ianuarie 2019-02 februarie 2019, iar cererea de apel urma să o depună până la 11 ianuarie 2019, adică până la internarea în spital.

Totodată, recurenta a susținut în recurs că a făcut cunoștință cu hotărârea motivată la 28 decembrie 2018 (f.d. 30).

Se reține, că art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, nu condiționează termenul de 30 de zile de declarare a apelului din data aducerii la cunoștință a hotărârii motivate, dar din data pronunțării dispozitivului hotărârii.

În conformitate cu art. 56 alin. (3) Cod de procedură civilă, participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Astfel, Colegiul reține că recurenta în cazul dat nu a dat dovadă de diligență și bună credință în realizarea drepturilor sale, ca ulterior să invoce încălcarea dreptului de acces la justiție, în condițiile cînd personal nu și-a realizat drepturile garantate de

legislația în vigoare.

În consecință, Colegiul reiterează că instanța de apel corect a ajuns la concluzia de a respinge cererea Efimiei Toderenco privind repunerea în termenul de declarare a apelului și restituirea cererii de apel ca fiind depusă în afara termenului legal.

Soluția instanței de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, în condițiile când părțile au obligația de a-și exercita drepturile procedurale cu bună credință și în termen.

Or, în conformitate cu art. 27 alin.(1) Codul de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecătii, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

În consecință, Colegiul consideră că argumentele invocate în cererea de recurs, indică direct la nerespectarea de apelanta-recurentă a drepturilor sale procedurale și eschivarea de la îndeplinirea actelor de procedură, în măsura stabilită de normele de drept procedural și nu pot fi acceptate de către instanța de recurs în vederea casării actului judecătoresc contestat.

Din considerentele enunțate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar criticele invocate de către recurentă sunt nejustificate, completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul depus.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b), 258 alin. (3) Cod administrativ, completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul depus de Efimia Toderenco.
Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Mariana Pitic

Judecătorii

Nicolae Craiu

Iurie Bejenaru